

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 4-50 драхми, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:

улица Краља Петра бр. 70.

Уређује ОДБОР

БОРБЕ НА НАШЕМ ФРОНТУ

Званичан коминике Команде Источне Војске

Наше трупе наставиле су јуче победоносно напредовање између Црне Реке и масива Кожух-Цена, тукући бугарске дивизије и поред енергичног отпора на целом терену и хитног доласка знатних појачања бугарске и немачке пешадије.

Српске трупе, потпомогнуте француским пешадиским елементима и артиљеријом, заузеле су непријатељске организације, инсталиране на масивима Кучков Камен, Студене Воде и Блатец, и прешле су села Алхар и Рожден.

Западније, оне су, после јаке борбе, освојиле села Бешиште, Полчиште, Мелницу, Витолиште, Клинново и доспеле до Црне Реке на мостовима Разим Беја и нешто северније. Дивним полетом српско-француске трупе неуморно гоне Бугаре, који остављају свуда огроман материјал и многе заробљенике у нашим рукама.

Са подједнаком издржљивошћу и у пркос огромних теренских тежкоћа, франко-грчки одреди напредују десно и лево од франко-српских армија; они су освојили масив Преслап и заузели села Тушин и Нонте.

Извршени напад јуче изјутра од англо-грчких трупа у области Дојранског језера успео је, и поред јаких и учестаних против-напада. Англо-грчке трупе заузеле су један део бугарских положаја и заробиле 1000 војника.

На осталом фронту узајамна артиљеријска активност нарочито у области Витола.

У току ових операција савезнички су се авијатичари такмичили издржљивошћу и смелошћу, тукући без престанка из митраљеза колоне и комору у повлачењу; бацили су више од четири тоне експлозива.

ЈЕДИНИ ОДГОВОР

Узалудна напрезања централних сила

Пацифистичка офанзива централних држава у пуном је јеку. Још је, додуше, прилично зачурана, али ипак се види осећања, да је све ангажовано за њено успешно извођење. Немоћне да оружјем реше рат у своју корист, шта више у последње време тучене, страховито тучене на сваком сектору, оне се лађају свог старог заната: да подземним интригама обезбеде себи ма какав успех, или — а то би за њих, у садашњим приликама, био највећи успех, — да отклоне своју иначе неизбежну катастрофу.

Ову своју пацифистичку офанзиву централне силе изводе по унапред утврђеном плану. Интере-

сантно је и вреди нагласити: да се све, што суду сада предузеле, потпуно подудара са предвиђањима америчких политичких кругова У Сједињеним Државама предвиђено је, наиме, да ће најпре истакнуте политичке личности централних држава дати изјаву о њиховом примању предлога за установање Лиге Народа; затим, за случај неуспеха, да ће Аустро-Угарска затражити засебан мир; најпоследње, ако ништа од свега тога не донесе жељени успех, да ће Немачка понудити евакуацију окупираних територија, па је чак и извршити, а до потребе да ће понудити и Алзас и Лорен.

Предвиђање политич-

ких кругова Сједињених Држава заслужује нарочиту пажњу из два разлога: 1). што се први део у длаку испунио, а други, судећи према неким вестима, довољно вероватним, већ примењује, и 2). што су исти кругови унапред одредили своје држање према сличним покушајима.

Изјаве Чурчинове, Бурријанове и фон Пајерове потпуно потврђују тачност изложеног предвиђања; али исто тако оправдавају категорично одбијање од стране политичких кругова Сједињених Држава, да у оснивању Лиге Народа могу имати ма каквог учешћа и они вљочинци, који су цео свет бацили у ужасан вртлог оружаног разрачунавања ради својих завојевачких циљева. Решеност Сједињених Држава, с којом се слажу и остале Силе Споразума, да са централним силама не воде никакве разговоре, довољно јасно обележава њихово држање и према другим предлозима општих непријатеља. Због тога се може и узети као тачно, да су Савезници одбили и да разговарају са Аустро-Угарском о засебном миру, у толико пре што су они гарантовали потлаченим народима њено распарчавање.

»Само потпуна победа Савезника — рекао је Председник Вилсон — може обезбедити трајан мир у свету«. А због тога мира, сваки покушај централних сила, да избегну казну и заслужену катастрофу, добиће једнак одговор од Савезника.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

ЛОНДОН, 6. — Тајмс сазнаје из Штокхолма да је фински парламент, сазван у ванредно заседање, одложио на неодређено време претресање пројекта о уставу и избору краља.

АМСТЕРДАМ, 6. — »Фредевалд-блат« сазнаје из Париса, да Султан намерава посетити владатеља централних сила по повратку нарочите мисије, која је послата да званично објави његов доласак на престо.

ПАЗИС, 6. — Шефови савез-

ничких мисија у Архангелску објавили су прокламацију, у којој истичу, да они скидају са себе сваку одговорност за унутрашње догађаје у ослобођеним крајевима северне Русије и да у та питања неће улазити. Затим препоручују руском народу слогу и заједнички рад на препорођају Русије.

ВАЖНА ОТКРИЋА

Лењин и Троцки у служби Немачке

Вашингтон, 6. септембра

Сва листови објављују једну серију званичних узхваћених докумената од стране америчких агената. Ови документи износе не само да су Лењин и Троцки плаћеници Немачке, него и да је цела максималистичка револуција, која је бацила Русију у не срећу, припремљена од стране главног немачког штаба.

Ови документи доносе нове доказе о светским завојевачким тежњама Немачке, много пре сарајевског атентата. Аутентичност ових докумената је неспорна, јер су оригинални или фотографски снимци. Неки од њих носе о белешке »Врло поверљиво«, а неки су са потписом Лењина и Троцког.

ЕНГЛЕСКА НА СТРАЖИ

Готовост на мору

Лондон, 6. септембра

Рајтерова Агенција добила је од једне високе поморске личности информације које истичу питање: да ли се измена у немачком маринском штабу није извршила у циљу да немачка флота ангажује борбу?

Наши авијатичари и сумарени — вели Агенција — стално надгледају резултате нашег рада у заливу Хелголанд. Лаке јединице Северног Мора обиласе просечно пет пута потребна места. Никаква лађа не може да пређе бараж мина који се налази у Северном Мору. Немачки сумарени морају имати други излаз. Наша одбранбена средства, све јача и јача, онемогућавају нове покушаје немачке флоте.

У СЛУЖБИ НЕМАЧКЕ

Шпијунске експозитуре на Далеком Истоку

Цирих, 6. септембра

Сазнаје се из руских листова, да је у Харбињу откривена велика максималистичка организација шпијунске која је била распрострањена у Сибиру, Манџурији и Кини. Центар је организације у Иркут-

цу. Организација је имала за циљ да изазове Јапанце противу Америке, а Кинезе противу Јапанаца, и да врши максималистичку пропаганду у Кини. Сем тога, она је створила нарочите одреде противу Чехо-Словака и Савезника у Сибиру. Секретар провизорне сибирске владе Моравски осуђен је на смрт од Чехо-Словака, пошто је узхваћен у шпијунској. Савезничка полиција сада енергично трага за агентима и максималистичким пропагаторима.

ОРТАЧКИ САВЕТИ

Само победа Савезника може им помоћи

Цирих, 6. септембра

Франкфуртер Цајтунг, коментаришући чланке пангерманистичких листова, констатује: да су смањили тон, али да ипак представљају велику опасност у моменту када је Немачка приморана да се брани ради спаса свога опстанка. Неопходно је да Немачка понуди мир и да немачком политиком не управљају сављачки фактори. Немачка мора водити политику којом ће управљати један центар. Ако се то не изврши, она ће се за кратко време наћи на ивици пропасти. Рајхстаг је позван да тражи од владе јединство. Ми се надамо да ће посланици, који имају уста да говоре, умети рећи своју.

СРДИТА НЕМОЋ

Противу чешког покрета

Париз, 6. септембра

Јављају из Базела, да *Наје Фраје Пресе* се великим огорчењем указује на прикривени начин, на који је чешко свештенство објавило да се придружује изјави што су је почетком ове године дали чешки народни посланици и чешки угледни писци и новинари у корист стварања независне чешко-словачке државе. Бечки лист сматра да је тиме чешко свештенство одобрило политику Др. Крамарка.

НЕМЦИ У РУСИЈИ

Руски народ противу завојевача

Лондон, 6. септембра

Једна депеша, која је стигла преко Штокхолма, јавља да максималистичка званична агенција тврди, да Немци нису у стању да савладају устанак у Украјини и да су

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

— Код Александра Радосављевића каплара 1-1 п. 20 имају карте:

Александар Стефановић од Стане из Ваљева.

Борисав Павловић од сестре Наталије из Ваљева.

Милутин Јелић од Јанка Јелића ратног заробљеника.

— Код Михајла Митровића 1-1, п. 20 имају карте:

Витор Суботић од оца Станоја ратног заробљеника.

Владимир Вуковић, од Радојке (место непознато) и Милорад Митровић од брата Ранка из Веселиновца Мионица.

— Михајло Вокић из округа дождаревачког (место непознато) има фотографију своје породице код командира 2. завојшта Др. Милова-

новића, санитетског мајора п. бр. 216.

— Радомир Ђ. Петровић, има карту у нашем уредништву од Маладина Митровића из Краљева.

ИЗВЕШТАЈ

Обавештајног Бироа Срп. Црв. Крста у Солуну о исплаћеним пошиљкама по уплатама положеним код Бироа. Овај извештај је састављен на основу добијених спискова о исплаћеним пошиљкама; оригиналне признанице још нису стигле чам стигну позваће се улагачи да их подигну:

Милан Бурковић за Драгу, 25781, круна 478.

Спира Дамитријевић — Косари 25791, 31. јануара круна 957-75.

Рајко Лешјанин — Ангелина 25799, 19. јануара круна 498-82.

Сваја Г. Вокић — Даринки 25810, круна 206-83.

Властимир Петровић за Даницу 25828, 26. фебруара кр. 190-15.

Христифор Урошевић — Цани, 25837, 2. фебруара круна 401-24.

Будемир Илић — Мари, 25871, 31. јануара кр. 856 04.

Драгиша Лазаревић за Јелицу 25882, 24. фебруара, кр. 478.—

Степан Солаковић — Живани, 25909, 31. јануара, кр. 190-15.

— Наставиће се —

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Илија Јовановић, обућар из Приштине, јавља својој жени и деци да је жив и

здрavo и моли за извештај.

— Владисав Цветановић, 37 енглеска болница, извештава мајку Милеву Цветановић у селу Бањевцу, срез рањевски округ подрински да је здрав и моли за одговор.

— Новак Станисављевић, наредник пошта XII извештава своју жену Мару Станисављевић, кафана »Пролеће« Београд да је жив и здрав и моли за одговор.

— Војислав Ј. Бабовић, 3—3, пошта 84 извештава оца Јована у селу Азањи, срез јасенички округ смедеревски да је са стрицем Милоаном и браћом Чедом, Војом и Данилом здрав и моли за одговор.

— Михаило Игњатовић, обавештава пошта 999, извештава Тодосија Игњатовића у селу Дреновцу, срез грузански, Крагујевац да је са својима здрав и моли за одговор.

САОПШТЕЊА

— Потребно је да се јаве Делегату Министра Народне Привреде, ради извесног саопштења: Јован Ж. Степановић ђак Манасија Маринковић трговац и Душан К. Николаић, трговин. агент.

— Потребно је, да се јаве Делегату Министра Народне Привреде ради извесног саопштења: Димитрије Мирковић, трговац из Београда и Мирко Лапчевић, избеглица.

— Драгољуб Стевановић, обавештава нека јави овом Бироу своју адресу, и пошаље нов валог за новчану пошиљку по признаници бр. 43.206 која није исплаћена из узрока, што се је за исту пријавила Милева Стевановић из Трске улице бр. 2, а пошиљка је упућена на истоимено лице у Стишкој улици.

принуђени често да допусте, без предузимања никаквих репресалија, да настрадају и да буду сасвим сатрвени многи њихови појединачни одреди. Тако су у селу Макеви, у околним Њежана, побуњени сељаци запалили кућу, у коју се склонило око 20 немачких војника, а затим су митраљезима побили немачка појачања, која су била хитно послана у помоћ опкољеним војницима. Немци су се ограничили само на то да пошаљу побуњеницима парламентарне, које су сељаци злостављали.

НЕМАЧКО „ПОВЛАЧЕЊЕ“

Признање узрока.

Цирх, 6. септембра
Генерал Арден, пашући у Диселдорф Нахрихтену, изјављује: да немачке армије

трпе сада највеће искушење од почетка рата. Оне подносе велике тешкоће, нарочито у погледу снабдевања са животним намирницама и муницијом. За трупе, које су послате у позадину, нису припремљени логори. Због тога се, вероватно, мало по мало повлачимо на исток. Не треба крити озбиљност ситуације.

Бечки лист Арбајтер Цајтунг пише: Вести са западног фронта јављају: да Савезници стално напредују. Наставља се рат маневара. Када се посматра позадина, види се да се је ратна срећа изменила од пре шест недеља. Важно је истаћи, да је маршал Фош увек у стању да баца нове резерве и да употреби нова техничка средства на све ширем фронту. Немци се повлаче. То је несрећна и тешка стварност.

пе заробиле више од 6000 војника и заплениле велики број топова.

Амерички коминике

Вашингтон, 6. септембра
Артиљеријска активност у Лорену и Алзасу. У току бомбардовања у Лорену немачке надмоћније снаге нападе су наше авијатичаре. Пет наших апарата није се вратило.

Италиј. коминике

Рим, 6. септембра
Непријатељска пешадија под заштитом артиљерије, вршила је јурише на наше одбрамбене положаје при улазу у долину Серен. Наше су трупе одбиле непријатеља и у више махова извршиле против-на-

паде. Непријатељ је претрпео тешке губатке.

Наше су патроле заробиле непријатељско мало одељење на западним падинама долине Бренте. Узајамна јака артиљеријска борба на разним деловима планинског фронта и дуж Пјаве. Примећене су експлозије депоа муниције у непријатељским линијама у долини Лагарине и Арсе. Оборена су два непријатељска аероплана.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

ЦИРИХ. — Јављају из Софије да је бивши први ађутант Фердинандов, генерал Марков, осуђен на три године заточења.

ВАШИНГТОН. — Упис свију мушкарца од 18. до 45. године приведен је крају. Он је дао најбоље резултате. Било је случајено, да многи при самом упису тражили су да их одмах улуте на западни фронт.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 6. септембра
У току претпрошле ноћи артиљеријска активност јужно од Оазе. Одбијен је јак немачки против-напад у области платоа северо-источно од Санси. Французи су одржали своје положаје. У Шампањи и Лорену Французи су извршили неколико препада и заробили војника.

Доцније. — Французи, оперишући у вези са британском армијом, напредовали су у области западно од Сен-Кантена, између Олнона и Есињи ле Гран, на фронту од 10 километара. И поред немачког отпора напредовали су два километра, допрли до ивица западно од Франсели-Селанси и освојили шуму Сави и Фонтел ле Клеријужије, они држе ивице јужно од Контескура и приближили су се Есињи ле Гран. Заробили су више стотина војника.

Северно од Ена Французи су наставили своје напредовање источно од Жуи. Немци су извршили јаке нападе на платоу источно од Алмана. Французи су их потисли, задобили нов терен и заробили 130 војника.

Енглески коминике

Лондон, 6. септембра
Јуче изјутра у 5 часова и 20 минута трупе 3. и 4. британске армије напале су са потпуним успехом непријатеља на фронту од 26 километара, од Олнона до близу Гузокура. На целом овом фронту наше су трупе освојиле јуриш немачке положаје. Прелазећи преко старих ревовских ен-

глеских система од марта 1918. године, оне су освојиле, на широком фронту, спољне одбрамбене организације Хинденбургове линије. На нашем десном крилу, енглеске дивизије заузеле су Фресноа ле Пти, Бертокур и Понтри, савладавши јак непријатељски отпор на крајњем десном крилу нашег нападног фронта.

У центру две аустралијанске дивизије освојиле су села Ле Верге, Вилере и Аржикур. Настављајући одлучно напредовање, оне су се сместиле у старе немачке истакнуте положаје источно и југо-западно од Беликура, продревши пет километара у дубину у непријатељске линије.

Северно од Пезиера 21. дивизија напала је на северном делу сектора, који је бранила са толико храбрости 9. и 10. марта. Пошто је освојила ровове свог старог фронта и јако утврђен положај познат под именом мајур Воселет и пошто је одбила непријатељски против-напад, она је на фронту од два километра напредовала с друге стране линије и задобила више стотина војника и једну целу батерију са целим прибором.

На левом крилу нашег нападног фронта друге енглеске трупе заузеле су остатак платоа јужно од Гузокура, дошле до ивице Вилер-Гислен и заузеле шуму Гош.

У току ових успешних операција наше су тру-

СА НАШЕГ ФРОНТА

Српски коминике на дан 5. и ноћу 5.—6. септембра

Продирање наших трупа продужава се под борбом, и оне су прешле на линију: Влатец-Мрежечко-река Велашница.

На западу непријатељ је потпуно очистио десну обалу Црне Реке и наши делови пребацују се на њену леву обалу. Непријатељ продужава палење својих слагалишта и логора.

Број заробљеника прелази 5.000. Десетак нових топова, већином тешких, пало је у наше руке. Ослобођено је неколико села.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

АМЕРИЧКИ ПОСЛАНИК

Господин Доу, амерички посланик на српском двору и осведочени наш пријатељ, отпутовао је на краје време у Француску са г. Др. Нинчџем, министром грађевина.

НОВА АМЕРИЧКА ПОМОЋ СРПСКИМ БАЦИМА

Поред разноликих и богатих прилога, које је Амерички Црвени Крст дао на разне наше добротворне сврхе, нарочито за јаке и болеснике, он је дао и 36.000 франака да слабуњави студенти у Француској могу своје школске ферије провести у здравим пределима; 40.000 франака дао је исти Црвени Крст за српски санаторијум у Француској.

ЗА ЖЕНСКУ РАДНИЧКУ ШКОЛУ

За оснивање женске радничке школе у Лерину за српске избеглице приложили су: Др. Коста Монако, лекар из Лерина, 25 драхми; Јусуф Ефендија, трговац из Лерина, 25; Спаро Зали, рабација из Берата, 50; Никола Тодоровић, рабација из Битоља, 8; Њаки Карози, трговац из Битоља, 250; Дамитрије Петровић, кројач из Битоља, 25; Леонида Шебе, трговац из Цариграда, 50; Соломон Исак, рабација из Багоља, 15; Христо Михаиловић, касанин из Лерина, 100; Мефаил Јашар, рабација из Битоља, 200.

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Код Беле Куле — Солун

Препоручује: Дописне војничке карте и разни канцеларски материјал.

Поред осталих књига «Красни пријатељ» пуни интересантног живота роман са сликама од Ги де Мопасана, у две књиге од којих је прва готова и цена јој је 4 драхме, а друга је у штампи.

«Азијада» чувени, јединствено занимљив роман из харемског живота од Пиера Логна, драхме 4.

«Нова женска писма» од чувеног писца Марсела Прево цена 3 драхме.

Ново енглеско-српски речник са разговором, од Ђ. Петровића у фином повезу драхми 7.

Сирано де Бержерак драх-

Комесар за српске избеглице у име српске избегличке сиротиње овим путем изјављује приложницима најсрдач-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПАРИЗ, 6. — Господин Поенкаре упутио је Наследнику Престола Србије Александру Дешу, у којој му топло честита на успезу српских армија уз кооперацију браће Француза. Он је додао: да Француска упућује племенитој Српској Отаџбини своје најжаркије жеље.

Париз, 5. — Сви листови констатују значајно проширење савезничке офанзиве на солунском фронту. Чишћење целог масива који се налази источно од завијутка Црне Реке, кога су Бугари врло јако утврдили, јесте на добром путу. Огорчен отпор Бугара повећава важност победе, у којој су узеле учешћа југословенска легија, српске трупе и храбре трупе генерала Франшеа д'Еперера.

Париз, 6. — У току последњих 15 дана савезници су заробили на западном фронту 37.000 вој-

нију захвалност на указаној помоћи.

СРПСКИМ ИЗБЕГЛИЦАМА

Управа Српске Школске Матице, желећи да се спреме и образују и она наша женска деца која не могу да уче гимназију, а за теже радове још нису дорасла, одлучила је да отвори женску радничку школу у Солуну у баракама у којима је основна школа.

У овој школи учиће се кројење и шивење женског одеља и белог рубља, тако да ће ученице по свршетку школе моћи с успехом радити и себи и другима све кројачке послове; оне ће дакле имати занат од кога ће моћи живети.

У школу ће се примати девојчице од 11—15 година, а упис ће се вршити свакога дана од 8—11 пре и од 3—5 часова после подне у канцеларији управитеља основне школе (бараке).

Позивају се наше избеглице, да своју женску децу упишу у ову школу најдаље до 15. овог месеца.

Од Управе Српске Школске Матице бр. 56. од 4. септембра 1918. године у Солуну.

НЕПРЕДАТЕ КАРТЕ И ПИСМА

Солунски Обавештајни Биро Српског Црвеног Крста штампао је „Регистар непредатих карата и писма, са недовољном адресом, из 1916. и 1917. године. Један егземплар тога регистра добио је и наше уредништво и изложило га је нашем грађанству у својим просторијама.

СРПСКА ПОТРОШАЧКА ЗАДРУГА

На дан 7. и 8. овог месеца издавање се у задрузи макароне и свеће оним лицима, који нису изузели за месец август ове године.

ника, који представљају четири немачке дивизије. Од почетка офанзиве заробљено је 175.000 војника.

Париз, 6. — Сви листови говоре, да ће борба поново почети и да се неће више прекидати. Ентрансижан вели: Данас се обраћа пажња на енглеске извештаје и очекује поново предузимање операција од француских армија. Либерте јавља: Наше батерије избацују дневно око 25.000 граната.

Париз, 6. — Јављају из Хага, да је образовано ново холандско министарство под председништвом г. Руна Дебенренброика, а да је за министра спољних послова у новој влади наименован г. Ван Карнебек.

Лондон, 6. — Једна депеша из Владивостока јавља: да су Чехо-Словаци заузели Перни и да се влада Самаре преселила у Куфу.

Париз, 6. — Јављају из Хага, да је холандски посланик у Берлину протествовао код немачке владе против повреде холандске територије од стране немачких авијатичара на дан 15. августа ове године.

Лондон, 6. — Сер Дуглас Хег упутио је британским трупама дневну заповест, у којој им саопштава, да је непријатељ свуда претеран преко своје старе борбене линије од прошле године и у којој изражава војницима своје уверење, да ће они умети и скористити повољне прилике на ратишту, које је створила њихова окретност у борбама и њихова истрајност и черста воља.

Одговорни уредник:

Алекси Градовић

Штамповарија «Велика Србија»

СРПСКИ МАГАЦИН

ДУШАНА СТОЈАНОВИЋА

Навахија Лимбо ул. бр. 36
пошавши од хотел Париза
ка Покривеној Чаршији
прва улица десно
у непосредној близини Бурмалицамаје

Има на стоваришту разне сорте гарантирано чистог природног вина у бурадицама и флашама, које нарочито препоручује српским менаџима. Магацин је обилно снабдевен коваком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене.

16—30

СЛАВОЉУБ — СЛАВКО М. РАДОВИЋ

трговац са Уба

извештава своје пријатеље, познанике и ратне другове да је отворио радњу у Водени, улица Веницелос, до француске полиције.

Радња је снабдевена у лепом избору свима војничким потребама, као и већом количином вина и коњака.

Скреће пажњу војним куририма, да се у истој радњи може снабдећи свима потребама како за менаџе, тако и за војнике, по најповољнијим ценама.

У исто време ставља до знања својим муштеријама да има вгодно место — локал за оставу и паковање ствари које курири купују у радњи и вароши.

10—15